

Jak Halina Poświatowska postrzega miłość?

- [Wprowadzanie](#)
- [Przeczytaj](#)
- [Audiobook](#)
- [Sprawdź się](#)
- [Dla nauczyciela](#)

Bibliografia:

- Źródło: Agnieszka Pantuchowicz, *Klucz do domu liryki Haliny Poświatowskiej*, „Język Artystyczny” 1995, nr 9.
- Źródło: Halina Poświatowska, ***, [w:] tejże, *Wiersze wybrane*, Kraków 1993, s. 97.
- Źródło: Maria Pawlikowska-Jasnorzewska, *Słowniki*, [w:] tejże, *Poezje zebrane*, t. 1, Toruń 1993.
- Źródło: Halina Poświatowska, *Kot*, [w:] tejże, *Wiersze wybrane*, Kraków 1993, s. 51.
- Źródło: Halina Poświatowska, ***, [w:] tejże, *Wiersze wybrane*, Kraków 1993, s. 84.
- Źródło: Halina Poświatowska, *Właśnie tutaj*, [w:] tejże, *Wiersze wybrane*, Kraków 1993, s. 100.
- Źródło: Halina Poświatowska, ***, [w:] tejże, *Wiersze wybrane*, Kraków 1993, s. 77.
- Źródło: Halina Poświatowska, ***, [w:] tejże, *Wiersze wybrane*, Kraków 1993, s. 31.
- Źródło: Halina Poświatowska, *Lustro*, [w:] tejże, *Wiersze wybrane*, Kraków 1993.

- Źródło: Jan Zycha, *Wstęp*, [w:] Halina Poświatowska, *Wiersze wybrane*, Kraków 1993, s. 11.
- Źródło: Halina Poświatowska, *Oda do rąk*, [w:] tejże, *Wiersze wybrane*, Kraków 1993.
- Źródło: Halina Poświatowska, *Wiersze wybrane*, Kraków 1993, s. 275.

Jak Halina Poświatowska postrzega miłość?

Róża

Źródło: Pixabay, domena publiczna.

” Halina Poświatowska

Wiersze wybrane

Jestem Julią
mam lat 23
dotknęłam kiedyś miłości
miała smak gorzki
jak filiżanka ciemnej kawy
wzmogła rytm serca
rozdrażniła
mój żywy organizm
rozkołysała zmysły
odeszła (...)

Źródło: Halina Poświatowska, *Wiersze wybrane*, Kraków 1993, s. 275.

Halina Poświatowska jest kojarzona głównie z liryką miłosną, nie do końca słusznie, bo zakres tematyki jej twórczości jest o wiele szerszy. Jednak miłość w różnych przejawach i odmianach bardzo często pojawia się w utworach poetki. Przyjrzyjmy się, jak Poświatowska pisze o miłości, pamiętając, że chodzi o wiersze autorki zmarłej w wieku zaledwie 32 lat. I że poezja ta, niezwykle sensualna i zmysłowa, od pierwszych utworów naznaczona była tragicznym piętnem nieuchronnej śmierci.

Twoje cele

- Poznasz biografię młodo zmarłej poetki.
- Dowiesz się, w jaki sposób nieuleczalna choroba wpłynęła na jej życie i twórczość.
- Rozpoznasz w utworach motywy związane z erotyką.
- Odkryjesz charakterystyczne cechy liryki miłosnej Poświatowskiej.

Przeczytaj

W cieniu śmierci

” Halina Poświatowska

Wiersze wybrane

Halina Poświatowska to jest podobno człowiek
I podobno ma umrzeć jak wielu przed nią ludzi
Halina Poświatowska właśnie teraz się trudzi
Nad własnym umieraniem
Ona jeszcze nie wierzy ale już podejrzewa

Źródło: Halina Poświatowska, *Wiersze wybrane*, Kraków 1993, s. 275.

Rzeźba przedstawiająca głowę Haliny Poświatowskiej w muzeum poetki w Częstochowie

Źródło: Ivonna Nowicka, Wikimedia Commons, licencja: CC BY-SA 3.0.

Urodzona w 1935 roku w Częstochowie poetka wczesnie zetknęła się ze śmiercią; gdy wybuchła wojna, miała zaledwie cztery lata. W 1945 roku rodzina Mygów (tak brzmi rodowe nazwisko Poświatowskiej) musiała przez dłuższy czas ukrywać się w zimnej, wilgotnej piwnicy. Halina i jej młodsza siostra Elżbieta chorowały, Elżunia zmarła pod

koniec wojny. U Haliny poważne choroby (angina, zapalenie stawów i wsierdzia) poskutkowały nieuleczalną wadą serca. Dziewczynka spędzała czas głównie w szpitalach i sanatoriach. Jej matka robiła wszystko, by ratować zdrowie córki. Halina nie chodziła do szkoły jak jej rówieśnicy, bo każda kolejna infekcja mogła stanowić zagrożenie dla życia.

Niewskazany był też każdy większy wysiłek, nawet wchodzenie po schodach. Uczyła się więc przede wszystkim w domu, ale mimo to osiągała dobre wyniki w nauce. Bardzo dużo czytała, zwłaszcza poezję. Gdy stan jej zdrowia się poprawił, mogła rozpocząć wymarzoną naukę w liceum. Maturę zdała w wieku 20 lat. Wcześniej, podczas jednego z pobytów w sanatorium Halina poznała Adolfa Poświatowskiego, malarza i fotografa, studenta szkoły filmowej. Zakochali się w sobie i pobrali; Halina miała wówczas zaledwie 19 lat. Niestety Adolf zmarł nagle na serce w hotelu w Krakowie dwa lata po ślubie. W wieku 21 lat Halina została wdową.

” Halina Poświatowska

Oda do rąk

Serdeczny palec lewej ręki ozdobiony raz pierścionkiem owdowiały
jest teraz i pozbawiony swej ozdoby. Ten, który mi dał pierścionek,
już dawno nie ma palców, jego ręce splotły się w jedno z korzeniami
drzewa

Źródło: Halina Poświatowska, *Oda do rąk*, [w:] tejże, *Wiersze wybrane*, Kraków 1993.

– napisze po latach.

Uparte serce

Załamana po śmierci męża młodą poetkę zachęca do pisania opiekujący się nią prof. Julian Aleksandrowicz (któremu potem dedykuje swój drugi tomik wierszy *Dzień dzisiejszy*). To dzięki kontaktom i poparciu profesora oraz innych literatów udało się wysłać Poświatowską do USA, na nowatorską w tamtych czasach operację serca. Zabieg odbył się w Filadelfii w 1958 roku, a w tym samym roku w Polsce ukazuje się pierwszy tomik wierszy poetki, zatytułowany *Hymn Bałwochwalczy*. Po operacji i rehabilitacji stan zdrowia Poświatowskiej poprawił się na tyle, że mogła rozpocząć

studia. Otrzymała dwuletnie stypendium w przeznaczonym dla dziewcząt „z dobrych domów” Smith College w Northampton. Ten okres wykorzystała na intensywną naukę, zawieranie nowych znajomości i podróże. „Po raz pierwszy zaczynam się podejrzewać o coś takiego jak przyszłość”, napisała w jednym z listów do przyjaciół.

Od 2007 roku w rodzinnym domu poetki w Częstochowie działa muzeum jej imienia.

Źródło: Zbigniew Myga, edycja Piotr Imiołek, Wikimedia Commons, licencja: CC BY-SA 3.0.

Po ukończeniu college'u w 1961 roku zdecydowała się wrócić do Polski. Podjęła studia filozoficzne na Uniwersytecie Jagiellońskim, a po uzyskaniu dyplomu rozpoczęła pracę asystentki na Wydziale Filozofii UJ. Zamieszkała w Domu Literata przy Krupniczej 22 w Krakowie. Tam poznała swoją ostatnią wielką miłość – sporo starszego od niej aktora Jana Adamskiego, który był w tym czasie mężem poetki Anny Świrszczyńskiej. Romans trwał kilka lat, Adamski zdecydował się odejść od żony. Jednak stan zdrowia Poświatowskiej znowu się pogorszył i poetka trafiła po raz kolejny do kliniki w Krakowie. Skierowano ją na drugą operację serca, która odbyła się w 1967 roku w Warszawie. Kilka dni po operacji Halina Poświatowska zmarła, w wieku zaledwie 32 lat.

Kobiecość, ciało, krew

Halina Poświatowska wydała cztery tomiki poezji, jedną powieść autobiograficzną, jeden dramat. Część utworów ukazała się dopiero po jej śmierci.

Halina Poświatowska
Źródło: Wikimedia Commons, domena publiczna.

” Jan Zycha

Wstęp

Na przekór skazie na sercu, a może właśnie dzięki niej, miała w swoich wierszach tyle wiary w życie, tyle zachwyty dla kruchego ludzkiego ciała, jedynej rzeczy danej nam na własność, która może kochać, cierpieć, tęsknić i umie być świadomą tego wszystkiego. Zdawała sobie sprawę z tego niemal religijnego, bałwochwalczego zapatrzenia w siebie już od pierwszego tomiku.

Źródło: Jan Zycha, *Wstęp*, [w:] Halina Poświatowska, *Wiersze wybrane*, Kraków 1993, s. 11.

” Halina Poświatowska

Lustro

Jestem zaczadzona pięknem mojego ciała.
patrzyłam dzisiaj na siebie twoimi oczyma. odkryłam
miękkie zagięcie ramion znużoną okrągłość piersi które
chcą spać i powoli na przekór sobie staczają się w dół. (...)

Źródło: Halina Poświatowska, *Lustro*, [w:] tejże, *Wiersze wybrane*, Kraków 1993.

Nieuleczalna choroba i ciągły lęk o życie, o serce „trzepoczące w piersi” jak ptak, znajdują odbicie w niemal wszystkich wierszach poetki, których napisała kilkaset podczas swego krótkiego życia. Jednocześnie jest w niej ogromny apetyt na życie, przeżywanie, na oglądanie świata, na miłość. Ta ostatnia jest w jej poezji przede wszystkim zmysłowa, cielesna, biologiczna.

” Halina Poświatowska

w twoich doskonałych palcach
jestem tylko drżeniem
śpiewem liści
pod dotykiem twoich ciepłych ust

zapach drażni – mówi: istniejesz
zapach drażni – roztrąca noc
w twoich doskonałych palcach
jestem światłem

zielonymi księżycami płonę
nad umarłym ociemniałym dnie
nagle wiesz – że mam usta czerwone

– słonym smakiem nadpływa krew –

Źródło: Halina Poświatowska, ***, [w:] tejsze, *Wiersze wybrane*, Kraków 1993, s. 31.

Miłość ma moc ratowania przed lękiem:

” Halina Poświatowska

bądź przy mnie blisko
bo tylko wtedy
nie jest mi zimno

chłód wieje z przestrzeni

kiedy myślę
jak ona duża
i jaka ja

to mi trzeba
twoich dwóch ramion zamkniętych
dwóch promieni wszechświata

Źródło: Halina Poświatowska, ***, [w:] tejże, *Wiersze wybrane*, Kraków 1993, s. 77.

Razem z miłością, która ocala, pojawia się też przecucie końca – końca miłości, być może też fizycznej śmierci:

” Halina Poświatowska

liryczniejemy sobie
tak na przekór
po odrobinie
zachodzimy w wieczorne niebo

rozstrzelone palce
nagle kwitną
delikatnym fioletem u nóg płotu

pijani zapachem
krążymy od gwiazdy do gwiazdy

mrugające niespokojnie
świadome przyszłości
grożą nam gwiazdy

[apokaliptycznym](#) *palcem*

Słownik

apokaliptyczny

(od *apokalipsa* – zbiór ksiąg zawierających wizję przyszłości i przepowiednię końca świata) – tajemniczy, wizyjny, złowieszczy, katastroficzny

Audiobook

Polecenie 1

Odszukaj w cytowanych wierszach Poświatowskiej motywy pszczoły, ptaka, trawy.

Odpowiedz na pytanie: Jaką funkcję pełnią te elementy w danym utworze? Zinterpretuj te utwory.

1.

Źródło:

* cyt. za: A. Pantuchowicz, *Klucz do domu liryki Haliny Poświatowskiej*, Język Artystyczny 9, 1995

** H. Poświatowska, *Wiersze wybrane*, Kraków 1993, s. 23

Źródło: Englishsquare.pl Sp. z o.o., licencja: CC BY-SA 3.0.

2.

Źródło:

* Cyt. za: J. Mazepus, *Kreowanie znaczeń w utworach Haliny Poświatowskiej*, 2013, Językoznawstwo: współczesne badania, problemy i analizy językoznawcze. 2013, t. 1, s. 99-113

Źródło: Englishsquare.pl Sp. z o.o., licencja: CC BY-SA 3.0.

3.

Źródło:

* cyt. za: A. Pantuchowicz, *Klucz do domu liryki Haliny Poświatowskiej*, Język Artystyczny 9, 1995

Źródło: Englishsquare.pl Sp. z o.o., licencja: CC BY-SA 3.0.

4.

Źródło:

* cyt. za: A. Pantuchowicz, *Klucz do domu liryki Haliny Poświatowskiej*, Język Artystyczny 9, 1995

Źródło: Englishsquare.pl Sp. z o.o., licencja: CC BY-SA 3.0.

5.

Źródło:

* cyt. za: A. Pantuchowicz, *Klucz do domu liryki Haliny Poświatowskiej*, Język Artystyczny 9, 1995

Źródło: Englishsquare.pl Sp. z o.o., licencja: CC BY-SA 3.0.

6.

Źródło:

* cyt. za: A. Pantuchowicz, *Klucz do domu liryki Haliny Poświatowskiej*, Język Artystyczny 9, 1995

Źródło: Englishsquare.pl Sp. z o.o., licencja: CC BY-SA 3.0.

Polecenie 2

Opisz symbolikę motywów charakterystycznych dla poetyckiego obrazowania Poświatowskiej. Odpowiedz na pytanie: Jak określisz lirykę miłosną poetki? Podaj co najmniej trzy określenia.

Sprawdź się

Pokaż ćwiczenia:

Ćwiczenie 1

Ćwiczenie 2

Ćwiczenie 3

Ćwiczenie 4

Wypisz z wiersza motywy typowe dla poezji Poświatowskiej.

” Halina Poświatowska

Właśnie tutaj

trzymam w ustach pasmo słońca
jak pasmo włosów
gryzę

czasem przyfruwa pszczoła
ubrana w krótkie futro
rozmawiam z nią

gwiazdy pociągnięte woskiem modlitw gasną
wiatr nie przegarnia włosów
słońce nie dotyka ust
tylko pszczoła
przynosi wieści o świcie

mówi: elementy czerwieni i złota
związane doskonale
dojrzewają
pod łagodnym skrzydłem jesieni

potrącam gałąź
wolno
brunatniejąc
opadają liście

elementy czerwieni i złota rozsypane

Źródło: Halina Poświatowska, *Właśnie tutaj*, [w:] tejże, *Wiersze wybrane*, Kraków 1993, s. 100.

Ćwiczenie 5

Zinterpretuj wiersz Poświatowskiej. Odpowiedz na pytanie: Jak rozumiesz ostatnią zwrotkę utworu?

” Halina Poświatowska

liryczniejemy sobie
tak na przekór
po odrobinie
zachodzimy w wieczorne niebo

rozstrzelone palce
nagle kwitną
delikatnym fioletem u nóg płotu

pijani zapachem
krążymy od gwiazdy do gwiazdy

mrugające niespokojnie
świadome przyszłości
grożą nam gwiazdy
apokaliptycznym palcem

Źródło: Halina Poświatowska, ***, [w:] tejże, *Wiersze wybrane*, Kraków 1993, s. 84.

” Agnieszka Pantuchowicz

Klucz do domu liryki Haliny Poświatowskiej

W poezji Poświatowskiej spotykamy całą galerię kotów, występujących w różnych rolach i prezentujących kilka typów osobowości.

Czasami są przyjaznymi towarzyszami oczekującymi pieśczoły i odwzajemniającymi ją, dając człowiekowi poczucie bezpieczeństwa, kiedy indziej okazują swą drapieżną naturę.

Źródło: Agnieszka Pantuchowicz, *Klucz do domu liryki Haliny Poświatowskiej*, „Język Artystyczny” 1995, nr 9.

” Halina Poświatowska

Kot

ja mam pana boga w futrze
kiedy się przeciągam wzdłuż
czuję jego palce
wyprężone na grzbiecie

on – w mięśniach moich nóg
kroczy ciszej
niż okrągły księżyc
po przyczajonym niebie

nie płoszmy gałęzi
wiatr
trzepocze nam w pysku
skrzydłem głupiego wróbla

oblizuje wąż
z ciepłej krwi
zmrużony – śpiewam hymn
– o dobrym bogu

Źródło: Halina Poświatowska, *Kot*, [w:] tejsze, *Wiersze wybrane*, Kraków 1993, s. 51.

Na podstawie powyższego fragmentu opracowania Agnieszki Pantuchowicz zinterpretuj wiersz Poświatowskiej *Kot*. Powołując się na znaczenie terminu *panteizm* (słownik), rozpoznaj elementy tej filozofii w utworze.

Ćwiczenie 7

Przeczytaj dwa wiersze zawierające motyw ptaka – Haliny Poświatowskiej oraz Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej (1891-1945). Zinterpretuj obydwie utwory. Uzupełnij tabelę wskazując na podobieństwa i różnice pomiędzy nimi w zakresie:

- formy wersyfikacyjnej;
- treści wiersza;
- nastroju.

Odpowiedz na pytanie: Który utwór bardziej ci się podoba? Odpowiedź uzasadnij.

” Maria Pawlikowska-Jasnorzewska

Słowiki

Słowiki są dziś nieswoje
Bzy są jak chmury krzyżyków
Chcesz zabić serce moje?
Przecież się nie zabija słowików?

Źródło: Maria Pawlikowska-Jasnorzewska, *Słowiki*, [w:] tejże, *Poezje zebrane*, t. 1, Toruń 1993.

” Halina Poświatowska

pod moją lewą pachą
w ciepłym gnieździe
żyje ptak serca
bije ptak serca
zdławionymi skrzydłami

pierze wydarte
w wietrze mieszka

król lubił chować głowę
w ciepłe pachnące gniazdo
pod moją lewą pachą
bowiem król bał się śmierci

ona stała na zewnątrz
zgarniała wydarte pióra
zimną ręką
usypiała wiatr

Źródło: Halina Poświatowska, ***, [w:] tejże, *Wiersze wybrane*, Kraków 1993, s. 97.

Ćwiczenie 8

Obraz Gustawa Klimta (1862-1918) jest zatytułowany jest *Życie i śmierć*. Spośród wierszy Poświatowskiej zamieszczonych w e-materiale wybierz te, które twoim zdaniem pasują do treści obrazu. Uzasadnij swój wybór.

Gustaw Klimt, *Życie i śmierć*, 1908

Źródło: Wikimedia Commons, domena publiczna.

Dla nauczyciela

Autor: Anna Grabarczyk

Przedmiot: Język polski

Temat: Jak Halina Poświatowska postrzega miłość?

Grupa docelowa:

Szkoła ponadpodstawowa, liceum ogólnokształcące, technikum, zakres podstawowy

Podstawa programowa:

Zakres podstawowy

Treści nauczania – wymagania szczegółowe

I. Kształcenie literackie i kulturowe.

1. Czytanie utworów literackich. Uczeń:

1) rozumie podstawy periodyzacji literatury, sytuuje utwory literackie w poszczególnych okresach: starożytność, średniowiecze, renesans, barok, oświecenie, romantyzm, pozytywizm, Młoda Polska, dwudziestolecie międzywojenne, literatura wojny i okupacji, literatura lat 1945–1989 krajowa i emigracyjna, literatura po 1989 r.;

8) wykazuje się znajomością i zrozumieniem treści utworów wskazanych w podstawie programowej jako lektury obowiązkowe;

14) przedstawia propozycję interpretacji utworu, wskazuje w tekście miejsca, które mogą stanowić argumenty na poparcie jego propozycji interpretacyjnej;

15) wykorzystuje w interpretacji utworów literackich potrzebne konteksty, szczególnie kontekst historycznoliteracki, historyczny, polityczny, kulturowy,

filozoficzny, biograficzny, mitologiczny, biblijny, egzystencjalny;

2. Odbiór tekstów kultury. Uczeń:

6) odczytuje pozaliterackie teksty kultury, stosując kod właściwy w danej dziedzinie sztuki;

III. Tworzenie wypowiedzi.

2. Mówienie i pisanie. Uczeń:

1) zgadza się z cudzymi poglądami lub polemizuje z nimi, rzeczowo uzasadniając własne zdanie;

4) zgodnie z normami formułuje pytania, odpowiedzi, oceny, redaguje informacje, uzasadnienia, komentarze, głos w dyskusji;

10) w interpretacji przedstawia propozycję odczytania tekstu, formułuje argumenty na podstawie tekstu oraz znanych kontekstów, w tym własnego doświadczenia, przeprowadza logiczny wywód służący uprawomocnieniu formułowanych sądów;

11) stosuje zasady poprawności językowej i stylistycznej w tworzeniu własnego tekstu; potrafi weryfikować własne decyzje poprawnościowe;

12) wykorzystuje wiedzę o języku w pracy redakcyjnej nad tekstem własnym, dokonuje korekty tekstu własnego, stosuje kryteria poprawności językowej.

IV. Samokształcenie.

6. wybiera z tekstu odpowiednie cytaty i stosuje je w wypowiedzi;

9. wykorzystuje multimedialne źródła informacji oraz dokonuje ich krytycznej oceny;

Lektura obowiązkowa

37) wybrane wiersze następujących poetów: Stanisław Baliński, wybrane wiersze z okresu emigracyjnego, Kazimierz Wierzyński, wybrane wiersze z okresu emigracyjnego, Czesław Miłosz, w tym wybrane wiersze z tomu Ocalenie oraz Traktat moralny (fragmenty), Tadeusz Różewicz, Miron Białoszewski, Jarosław Marek Rymkiewicz, Wisława Szymborska, Zbigniew Herbert, w tym wybrane

wiersze z tomów Pan Cogito oraz Raport z oblężonego miasta, Halina Poświatowska, Stanisław Barańczak, Marcin Świetlicki, Jan Polkowski, Wojciech Wencel;

Kształtowane kompetencje kluczowe:

- kompetencje w zakresie rozumienia i tworzenia informacji;
- kompetencje w zakresie wielojęzyczności;
- kompetencje cyfrowe;
- kompetencje osobiste, społeczne i w zakresie umiejętności uczenia się;
- kompetencje w zakresie świadomości i ekspresji kulturalnej.

Cele operacyjne. Uczeń:

- pozna biografię młodo zmarłej poetki;
- dowie się, w jaki sposób nieuleczalna choroba wpłynęła na jej życie i twórczość;
- rozpozna w utworach motywy związane z erotyką;
- odkryje charakterystyczne cechy liryki miłosnej Poświatowskiej.

Strategie nauczania:

- konstruktywizm;
- konektywizm.

Metody i techniki nauczania:

- z użyciem e-podręcznika;
- ćwiczeń przedmiotowych;
- z użyciem komputera;
- metoda plakatu.

Formy pracy:

- praca indywidualna;
- praca w parach;
- praca w grupach;
- praca całego zespołu klasowego.

Środki dydaktyczne:

- komputery z głośnikami, słuchawkami i dostępem do internetu;
- zasoby multimedialne zawarte w e-materiale;
- tablica interaktywna/tablica, pisak/kreda;
- duże arkusze papieru.

Przebieg lekcji

Faza wprowadzająca:

1. Nauczyciel wyświetla na tablicy temat i cele zajęć oraz wspólne z uczniami ustalenie kryteriów sukcesu.
Uczniowie indywidualnie zapoznają się z treściami w sekcji „Wprowadzenie” oraz „Przeczytaj”.
2. Nauczyciel inicjuje rozmowę na temat miłości. Młodzież opowiada o doświadczeniach życiowych oraz o bohaterach literackich i filmowych. Odnoszą się również do kontekstu biograficznego Haliny Poświatowskiej. Nauczyciel z uczniami wspólnie rozważa też, kiedy miłość przyczynia się do utraty sensu życia, zagubienia się.

Faza realizacyjna:

1. Nauczyciel zapisuje na tablicy sformułowania:
- Niepewność: Warto kochać?

- Pewność: Warto kochać!

Uczniowie wybierają sformułowanie i uzasadniają swoje stanowisko. Posługują się słownictwem adekwatnym do myśli zawartej w pytaniu (Warto kochać?) lub wykrzyknieniu (Warto kochać!).

2. Uczniowie po zapoznaniu się z nagraniem, mając również za sobą lekturę sekcji „Przeczytaj” rozpoczynają dyskusję na temat: Jak Halina Poświatowska postrzega miłość?
3. Uczniowie w formie plakatu przygotowują odpowiedzi na pytania i zagadnienia przedstawione przez nauczyciela. Mogą pracować całym zespołem klasowym lub podzielić się na kilkusobowe grupy. Wtedy każdy zespół przygotowuje swój plakat interpretacyjny dotyczący wybranego utworu Haliny Poświatowskiej zamieszczonego w e-materiale.

Zawartość plakatu:

- rodzaj liryki,
- podmiot liryczny,
- adresat wiersza,
- tematyka utworu,
- środki stylistyczne,
- zakończenie utworu,
- własna refleksja.

4. Po zakończonej pracy uczniowie wieszają swoje plakaty w widocznym miejscu w klasie. Przedstawiciel drużyny omawia wykonane prace. Nauczyciel komentuje i ocenia.
5. Uczniowie dobierają się w pary. Wykonują polecenia zamieszczone w sekcji „Audiobook”.

Faza podsumowująca:

1. Uczniowie przechodzą do sekcji „Sprawdź się”. Dzielią się na dwie grupy. Każdy zespół wykonuje ćwiczenia od 1 do 7. Drużyna, która zrobi to szybciej, przedstawia odpowiedzi. Jeśli wszystkie są poprawne, nauczyciel może ocenić pracę zespołu.
2. Nauczyciel omawia przebieg zajęć, wskazuje mocne i słabe strony pracy uczniów, udzielając im tym samym informacji zwrotnej. Wybrany uczeń podsumowuje

zajęcia, zwracając uwagę na nabyte umiejętności

Praca domowa:

1. Ćwiczenie 8 z e-materiału:

Obraz Gustawa Klimta (1862-1918) jest zatytułowany jest *Życie i śmierć*. Spośród wierszy Poświatowskiej zamieszczonych w e-materiale wybierz te, które twoim zdaniem pasują do treści obrazu. Uzasadnij swój wybór.

Materiały pomocnicze:

- Cykl Finezje literackie poświęcony Halinie Poświatowskiej, Ninateka
- A. Pantuchowicz, *Klucz do domu liryki Haliny Poświatowskiej*, Język Artystyczny 9, 1995.

Wskazówki metodyczne

- Uczniowie mogą przed lekcją zapoznać się z multimediami z sekcji „Audiobook”, aby aktywnie uczestniczyć w zajęciach i pogłębiać swoją wiedzę.